

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W ELKU**

RAPORT

**„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie elckim w 2011 roku”**

I. Część diagnostyczna

Elk marzec 2012

WSTĘP

Rozwój technologiczny i procesy restrukturyzacyjne powodują ciągle zmiany na rynku pracy. Należy im się bacznie przyglądać i analizować, zapewniając tym samym stały dostęp społeczności lokalnej do wszystkich usług świadczonych przez urząd pracy. Struktura bezrobocia oraz jego skutki wymagają ciągłego monitoringu rynku pracy i procesów na nim zachodzących. Dzięki rozwojowi różnych sektorów gospodarki powstają nowe zawody – związane z nowoczesną technologią. Z kolei pewne zawody zanikają na skutek coraz mniejszej ich popularności i malejących potrzeb społecznych na ich wykonywanie. Aby osoby poszukujące pracy mogły spełniać wymogi rynku pracy, powinny na bieżąco śledzić zachodzące na nim zmiany.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) jednym z zadań należących do samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Pełni on dwie fundamentalne funkcje: deskryptywną – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi oraz normatywną – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Celem niniejszego monitoringu jest:

- określenie kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej w powiecie ełckim
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych na powiat ełcki, przydatnej władzom oświatowym i dyrektorom szkół
- określenie kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń oraz wykorzystania środków publicznych
- usprawnienie poradnictwa zawodowego, poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych
- ułatwienie wyłonienia grup bezrobotnych do objęcia programem specjalnym.

Niniejsze opracowanie składa się jedynie z części diagnostycznej. Została ona przygotowana w oparciu o raport obejmujący analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ełckim w 2011 r. sporządzony na podstawie danych zawartych w załączniku 2 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miesiąca pracy oraz oferty pracy” oraz w załączniku 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” - do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, wg stanu na 01 kwietnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2011 (Dz.U. 2011 nr 83 poz. 453).

Niniejszy raport nie zawiera części prognostycznej. Z uwagi na to, że dane z badania popytu na pracę za 2011 r. będą dostępne dopiero w czerwcu 2012 r., a dane o szkołach wyższych za rok akademicki 2011/2012 będą publikowane przez GUS dopiero pod koniec kwietnia br., termin sporządzenia drugiej części raportu został przesunięty przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na przełom sierpnia i września 2012 r.

Szczegółowe zalecenia metodyczne do opracowania niniejszego raportu wynikają z opracowanych w Departamencie Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej „Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”. Zgodnie z nimi przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, natomiast przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Wyróżnia się również pojęcie zawodu zrównoważonego, przez który należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

OGÓLNE DANE DOTYCZĄCE BEZROBOCIA W POWIECIE EŁCKIM

Zjawisko bezrobocia w ostatnich latach w powiecie ełckim ulegało zmianom. W latach 2006- 2007 liczba bezrobotnych zmniejszała się. Wiązało się to z dobrą sytuacją gospodarczą w kraju i województwie oraz otwartymi rynkami pracy w Unii Europejskiej. Pod koniec 2008 r. liczba bezrobotnych zaczęła nieznacznie wzrastać. Trend ten utrzymuje się do dziś. Spowodowany jest pogorszeniem się sytuacji w gospodarce światowej, co w pewnym stopniu przekłada się na sytuację na lokalnym rynku pracy.

Liczba bezrobotnych w powiecie ełckim na dzień 31.12.2011 r. wynosiła 7906 osób i była o 113 osób wyższa niż w grudniu 2010 r. Na przestrzeni 2011 roku liczba bezrobotnych w powiecie spadła o 490 osób tj. o 6,2%, zaś w porównaniu do grudnia 2010 roku wzrosła o 113 osób tj. o 1,4%. Spadek liczby bezrobotnych zanotowano również w województwie i całym kraju. Na koniec grudnia 2011 r. w całej Polsce zarejestrowanych było 1.982.700 osób, zaś w województwie warmińsko – mazurskim 107.300. Jak z tego wynika zaewidencjonowani w powiecie stanowili 0,39% zbiorowości polskich bezrobotnych i 7,4% zbiorowości województwa.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2009-2011(stan na dzień 31XII danego roku)

Liczba bezrobotnych	2009	2010	2011
Ogółem	7675	7793	7906
w tym kobiety	3765	3857	4124

Stopa bezrobocia dla powiatu w grudniu 2011 r. wyniosła 24,8 %. W odniesieniu do grudnia 2010 r. wzrosła o 0.4 punktu. W porównaniu do wskaźnika wojewódzkiego stopa bezrobocia w powiecie była wyższa o 4,7 punktu. Powiat ełcki pod tym względem uplasował się na 9 miejscu w województwie.

Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju

	2009	2010	2011	Wzrost/ spadek
POLSKA	11,9%	12,3%	12,5%	+0,6%
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	20,2%	20,0%	20,1%	-0,1%
POWIAT ELCKI	23,6%	24,5%	24,8%	+1,2%

Analizując zjawisko bezrobocia w powiecie należy zwrócić dużą uwagę na osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy do których zaliczamy osoby długotrwale bezrobotne (tj. osoby pozostające w ewidencji PUP łącznie przez okres 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego), osoby do 25 roku życia, osoby po 50 roku życia osoby bez kwalifikacji zawodowych, bez wykształcenia średniego, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz osoby niepełnosprawne.

Jednym z problemów na lokalnym rynku pracy jest długotrwale bezrobocie. W okresie roku 2011 zarejestrowało się w PUP w Elku 4870 długotrwale bezrobotnych w tym 2381 kobiety. Długotrwale bezrobotni stanowili 46,0 % wszystkich nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie. Ich łączna liczba kształtowała się w końcu 2011 roku na poziomie 4356 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 55,1%.

W analogicznym okresie ubiegłego roku według stanu w końcu roku ich liczba kształtowała się na poziomie 3921 osób stanowiąc 50,3% ogólnej liczby bezrobotnych i populacja długotrwale bezrobotnych była niższa o 435 osób.

Długotrwale bezrobotni to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (1406 osób) w wieku powyżej 25 - 44 lat (1820 osób).

Długotrwale bezrobotni w powiecie elckim w latach 2009-2011(stan na dzień 31.XII danego roku)

	2009	2010	2011
Ogółem	3292	3921	4356
% udział w ogółem bezrobotnych	42,9 %	50,3 %	55,1%

Poważny problem ze znalezieniem pracy mają również osoby po 50 roku życia. W końcu 2011 r. **bezrobotni powyżej 50 roku życia**, w liczbie 1789 stanowili 22,6% bezrobotnych ogółem. Wśród bezrobotnych tej grupy dominowali mężczyźni w liczbie 1046 osób, kobiety w liczbie 743 stanowiły 41,5 %. Napływ do bezrobocia tej kategorii osób wyniósł w omawianym czasie 1585 osób, 1485 zarejestrowało się po raz kolejny tylko 100 osób zarejestrowało się po raz pierwszy. W porównaniu 2010 r. liczba bezrobotnych tej kategorii wzrosła o 63 osoby.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby cechujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym (1324 osoby), pozostające bez pracy dłużej niż 6 miesięcy (1128 osób).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia w powiecie ełckim w latach 2009-2011(stan na dzień 31.XII danego roku)

	2009	2010	2011
Ogółem	1556	1726	1789
% udział w ogółem bezrobotnych	20,3 %	22,1 %	22,6 %

Drugą kategorią wiekową silnie dotkniętą problemem bezrobocia są osoby młode w wieku do 25 lat. Problemem na rynku pracy wśród tej grupy jest brak doświadczenia zawodowego.

W roku 2011 z tej grupy osób zarejestrowało się w PUP w Ełku 2773 bezrobotnych w tym 1259 kobiet. Bezrobotni z przedziału 18-25 lata stanowili 30,5 % wszystkich nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie. 859 zarejestrowało się po raz pierwszy, 1914 po raz kolejny. Bezrobotni do 25 roku życia to w większości osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym - 584 osób (35,4 % tej populacji) oraz średnim ogólnokształcącym i zawodowym oraz policealnym - 916 (55,6 % populacji). W porównaniu do 2010 r. populacja tej grupy zmalała się o 81 osób.

Bezrobotni do 25 roku życia w powiecie ełckim w latach 2009-2011(stan na dzień 31.XII danego roku)

	2009	2010	2011
Ogółem	1768	1728	1647
% udział w ogółem bezrobotnych	23,0 %	22,1 %	20,8 %

Problemem rynku pracy powiatu ełckiego jest także niedostosowanie kwalifikacji pracowników do wymagań pracodawców, zbyt niskie kwalifikacje bądź ich brak.

Wykształcenie	2009		2010		2011	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety
Wyższe	577	361	596	396	726	493
Policealne i średnie zawodowe	1676	1004	1724	1048	1823	1154
Średnie ogólnokształcące	931	614	912	582	884	593
Zasadnicze zawodowe	1971	723	2010	743	1897	740
Gimnazjalne i poniżej	2520	1063	2551	1088	2576	1144
Razem	7675	3765	7793	3857	7906	4124

Na koniec grudnia 2011 r. wśród 7906 osób bezrobotnych najliczniejszą grupą były osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe - 2576 osób (32,6 % populacji bezrobotnych). Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymował się prawie co czwarty bezrobotny powiatu ełckiego (1897 osób).

Trzecią pod względem liczebności jest grupa bezrobotnych posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe - 1823 osób tj. 23,0 % ogółu bezrobotnych. Tylko 9,2 % ogółu bezrobotnych (726 osób) posiadało wykształcenie wyższe. Nieliczną grupą są również bezrobotni legitymujący się wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 884 osoby tj. 11,2 % ogółu.

Podobną strukturą cechuje się grupa bezrobotnych zamieszkałych na wsi (2973 osoby). Według stanu na koniec grudnia 2011 roku najwięcej bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadało wykształcenie

gimnazjalne i poniżej gimnazjalnego 1274 (42,8%) oraz zasadnicze zawodowe 775 (26,0%). Wykształceniem średnim (ogólnokształcącym, średnim zawodowym lub policealnym) legitymowało się 26,4 % zaewidencjonowanych. W zbiorowości bezrobotnych zamieszkałych na wsi dwukrotnie niższy niż w mieście był odsetek osób, które posiadały dyplom uczelni wyższej (4,6 %).

Zestawienie tabelaryczne wskazuje na systematyczny spadek liczby bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym i wzrost z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym.

Lokalny rynek ulega dużym zmianom. Również zawody deficytowe i nadwyżkowe zmieniały się w ostatnich latach.

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Statystyka bezrobotnych według zawodów odzwierciedla dokonujące się w gospodarce przemiany, odwzorowuje aktualną strukturę zawodową na rynku pracy i jednocześnie wprowadza z pewnym wyprzedzeniem zawody charakterystyczne dla gospodarki rynkowej.

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu ełckiego, zarejestrowanych wg stanu na koniec 2011 r. liczną grupę stanowią osoby bez zawodu. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 18,9 % co oznacza, iż niemal co piąta osoba zarejestrowana w ełkim urzędzie pracy nie ma zawodu. W grupie tej 57,3 % stanowią kobiety, 10,9 % absolwenci a 6,7 % osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 m-cy.

Spśród osób pozostających w ewidencji urzędu w końcu analizowanego okresu, posiadających zawód największą populację stanowili sprzedawcy – 505 osób. Wśród nich 36,8 % to osoby pozostające w ewidencji dłużej niż rok.

Drugą, co do wielkości populację stanowili bezrobotni z zawodem technik ekonomista – 233 osoby. Struktura tej populacji przedstawia się następująco: 83,2 % stanowią kobiety, 31,3 % to bezrobotni zarejestrowani do 12 miesięcy oraz 4,3 % to absolwenci.

Równie liczną populację stanowią bezrobotni z zawodem murarz – 218 osoby. Wśród nich 29,8 % stanowiły osoby zarejestrowane od ponad 12 m-cy.

W ewidencji urzędu pozostawało także ogółem 168 osób z zawodem krawiec. Wśród nich były 61 osób tj. 36,3 % zarejestrowane dłużej niż 12 miesięcy.

Liczną grupą zawodową są również robotnicy budowlani – 153 osoby, z tego 23,5 % to osoby zarejestrowane powyżej 12 m-cy.

Kolejną, co do liczebności populację stanowią osoby posiadające zawód kucharz – 135 osób. W grupie tej 41,5 % stanowią bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich, które zostały zilustrowane w poniższym zestawieniu.

Grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>31.12.2010</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2011</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>31.12.2011</u>	Wzrost/ Spadek (4:2)	Wzrost/ Spadek (4:3)
1	2	3	4	5	6
0 Bez zawodu	1380	1448	1496	116	48
1 Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	20	29	31	11	2
2 Specjaliści	565	495	556	-9	61
3 Technicy i inny średni personel	1221	1102	1198	-23	96
4 Pracownicy biurowi	222	258	295	73	37
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1043	1017	1112	69	95
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	290	244	270	-20	26
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1940	1735	1832	-108	97
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	423	380	399	-24	19
9 Pracownicy przy pracach prostych	689	670	717	28	47
Razem	7793	7378	7906	141	528

Powyższa tabela wskazuje, iż biorąc pod uwagę koniec grudnia 2010 i 2011 r., widoczny jest spadek liczby osób zarejestrowanych w grupach zawodowych: 2, 3, 6, 7 i 8 wzrost natomiast odnotowano w pozostałych grupach tj.0,1, 4, 5, i 9.

Tabela pokazuje również, iż nadal najliczniejszą kategorią wśród bezrobotnych jest **grupa 7 - robotników przemysłowych i rzemieślników**. W końcu grudnia 2011 r. zaliczono do niej

1832 bezrobotnych. Osoby bezrobotne wchodzące w skład tej grupy zawodowej stanowiły 23,2 % ogółu zarejestrowanych w urzędzie. Najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	murarz	711202	244	218	-26
2.	krawiec	753105	176	168	-8
3.	ślusarz	722204	108	106	-2
4.	piekarz	751204	88	84	-4
5.	mechanik samochodów osobowych	723103	85	78	-7
6.	szwaczka	753303	44	42	-2
7.	stolarz meblowy	752208	41	36	-5
8.	elektromonter (elektryk) zakładowy	741207	38	28	-10

Jak wynika z powyższej tabeli we wszystkich zawodach odnotowano spadek, największy jednak miał miejsce w zawodzie murarz aż o 26 osób.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby bezrobotne zaliczane do **grupy 3 – techników i innego średniego personelu**. Zajmują one drugie miejsce pod względem liczebności. Według stanu na koniec grudnia 2011 r. zarejestrowanych było **1198 osób (15,1 % populacji)** należących do tej grupy zawodowej. Wśród nich najwięcej było:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	technik ekonomista	334103	258	233	-25
2.	technik budownictwa	311204	83	98	15
3.	technik rolnik	314207	89	76	-13
4.	technik mechanik	311504	84	64	-20
5.	technik technologii żywności	314411	44	58	14

	- przetwórstwo mięsne				
6.	technik technologii odzieży	311924	40	48	8
7.	technik administracji	334306	47	40	-7
8.	księgowy (samodzielny)	331301	16	26	10

Liczną grupą zawodową są bezrobotni z zawodem technik ekonomista (233) oraz technik budownictwa (98). W zawodzie technik budownictwa odnotowano największy wzrost (15 osób więcej niż w roku poprzednim).

Poważne problemy z podjęciem zatrudnienia mają również osoby zaliczone do **grupy 5 - pracowników usług osobistych i sprzedawców** - w liczbie 1112 osób stanowili 14,1 % populacji na koniec grudnia 2011 r. Wśród nich:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	522301	470	505	35
2.	kucharz	512001	126	135	9
3.	fryzjer (zawody szkolne – fryzjer, technik usług fryzjerskich)	514101	54	57	3
4.	kelner	513101	30	49	19
5.	opiekunka dziecięcia domowa	531104	8	10	2

W tej grupie natomiast można zauważyć znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych w zawodzie sprzedawcy i kelner, oraz w pozostałych w/w zawodach.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby bezrobotne zaliczane do grupy 9 – **pracownicy przy pracach prostych**. Według stanu na koniec grudnia 2011 r. zarejestrowanych było **717 osób (9,1 % populacji)** należących do tej grupy zawodowej. Wśród nich najwięcej było:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.12.2010	Stan na 30.12.2011	Wzrost / spadek
1.	robotnik budowlany	931301	152	153	1
2.	Sprzątaczką biurową	911207	82	86	4
3.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	932990	76	71	-5
4.	robotnik drogowy	931205	36	45	9
5.	robotnik placowy	961302	38	34	-4
6.	dozorca	962902	31	34	3
7.	pomoc domowa	911101	22	26	4

Analizując powyższe dane można zauważyć, że wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił w zawodzie sprzątaczką biurową i pomoc domowa.

Jeśli chodzi o wielkość **napływu bezrobotnych według zawodów** to w drugim półroczu 2011 r. w urzędzie zarejestrowało się **3188** bezrobotnych poprzednio pracujących, wśród których 44,0 % stanowiły kobiety (1403 kobiety). Biorąc natomiast pod uwagę cały 2011 rok, to liczba osób bezrobotnych poprzednio pracujących wynosi 6131 osób, z czego 3053 stanowią kobiety (49,8 %).

Najwięcej osób bezrobotnych rejestrujących się w drugim półroczu 2011 r. posiadało następujące zawody:

Lp.	Nazwa zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	470	505	35
2.	asystent ekonomiczny	258	233	-25
3.	murarz	244	218	-26
4.	krawiec	176	168	-8
5.	robotnik budowlany	152	153	1
6.	kucharz	126	135	9
7.	technik budownictwa	83	98	15
8.	piekarz	88	84	-4

9.	mechanik samochodów osobowych	85	78	-7
10.	technik rolnik	89	76	-13
11.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	76	71	-5
12.	technik mechanik	84	64	-20
13.	kierowca samochodu ciężarowego	64	51	-13
14.	stolarz meblowy	41	36	-5

Analizując bezrobotnych według grup zawodów w kontekście **pozostawania bez pracy dłużej niż 12 miesięcy** okazuje się, że grupami zawodowymi generującymi długotrwałe bezrobocie są: **grupa 7 tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy- 551 osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, kolejna jest grupa 5 – pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 393 osoby bezrobotne zarejestrowane powyżej 12 miesięcy następnie grupa 3 tj. technicy i inny średni personel – 335 osoby.** Wskaźnik długotrwałe bezrobotnych w wymienionych grupach oscyluje w granicach od 30 do 50%. Ilustruje to poniższe zestawienie:

Kod grupy zawodów*	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy
00	Bez zawodu	100
01	Oficerowie sił zbrojnych	0
11	Przedstawiciele władz publicznych	0
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	4
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	2
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	1
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	21
22	Specjaliści do spraw zdrowia	6

23	Specjaliści nauczania i wychowania	39
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	38
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno - komunikacyjnych	5
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	30
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	145
32	Średni personel do spraw zdrowia	38
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	122
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	25
35	Technicy informatycy	5
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	21
42	Pracownicy obsługi klienta	15
43	Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	34
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	5
51	Pracownicy usług osobistych	141
52	Sprzedawcy i pokrewni	202
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	31
54	Pracownicy usług ochrony	19
61	Rolnicy produkcji towarowej	99
62	Ogrodnicy	7
63	Leśnicy i rybacy	4
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	169
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i	124

	urządzeń i pokrewni	
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	8
74	Elektrycy i elektronicy	33
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	217
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	36
82	Monterzy	36
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	54
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	60
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie , leśnictwie i rybołówstwie	1
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	157
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	9
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	43
RAZEM		2106

*Agregacja wg dużych grup zawodowych(kod 2 cyfrowy)

Źródłem istotnych informacji jest również analiza struktury bezrobotnych według **Polskiej Klasyfikacji Działalności**, określającej przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji sektora własności. Analiza wykazuje, że 37,7 % bezrobotnych poprzednio pracujących dostarczają na rynek etcki trzy sekcje:

1. przetwórstwo przemysłowe,
2. handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
3. budownictwo.

Do sekcji generującej w znacznej liczbie bezrobocie zaliczyć należy ponadto:

1. administrację publiczną i obronę narodową; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
2. działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

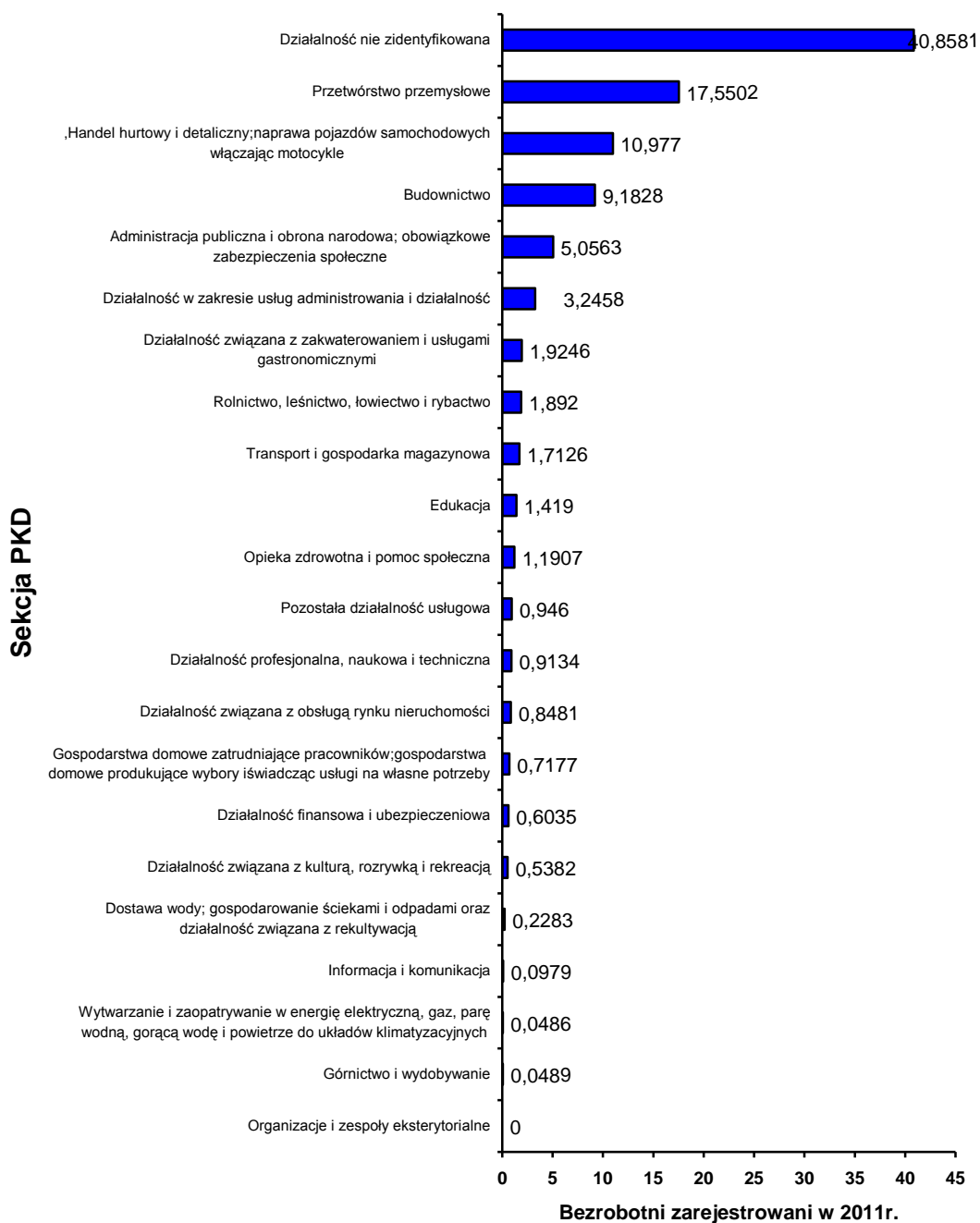
Poniższa tabela ilustruje liczbę bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie ełckim w II półroczu 2010 roku i w roku 2011:

Sekcja PKD	2010 rok		2011 rok	
	Bezrobotni stan w końcu II półrocza 2010 r.	Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 r.	Bezrobotni stan w końcu 2011 r.	Oferty pracy zgłoszone w 2011 r.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	114	25	116	28
Górnictwo i wydobywanie	1	1	3	0
Przetwórstwo przemysłowe	1039	110	1076	305
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5	0	3	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	16	10	14	42
Budownictwo	516	144	563	503
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	537	168	673	453
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	83	38	118	61
Transport i gospodarka magazynowa	92	18	105	64
Informacja i komunikacja	7	3	6	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21	25	37	23
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	36	3	52	19
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	45	20	56	51
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	119	40	199	224
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe	351	138	310	289

zabezpieczenia społeczne				
Edukacja	66	89	87	78
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	64	33	73	40
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	40	19	33	34
Pozostała działalność usługowa	47	9	58	27
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	46	0	44	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	2672	0	2505	0
Ogółem	5917	893	6131	2250

Struktura bezrobotnych według PKD w powiecie ęłckim w 2011r.

■ Sekcja PKD

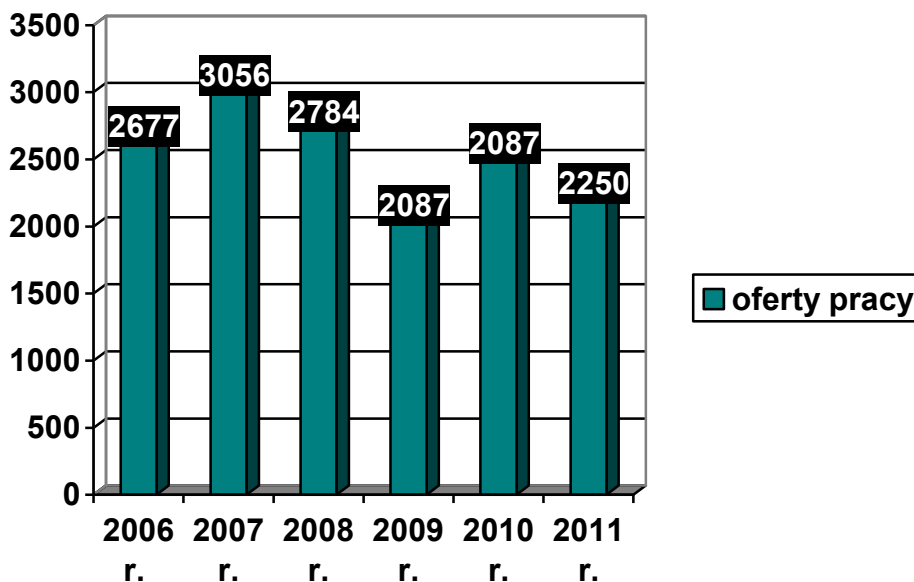

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

W warunkach dokonujących się przemian na polskim rynku pracy analiza popytu na pracę rozumiana jako zapotrzebowanie gospodarki na potencjał ludzi zdolnych do pracy, stanowi wyjątkowo cenne źródło informacji nie tylko dla uczestników lokalnego rynku pracy, ale i dla władz samorządowych, które mają możliwość podejmowania konkretnych działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

W drugim półroczu roku 2011 r. pośrednicy pracy pozyskali lub przyjęli zgłoszenia 923 miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. W odniesieniu do pierwszego półrocza 2011 r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy zmalała o 404 oferty pracy.

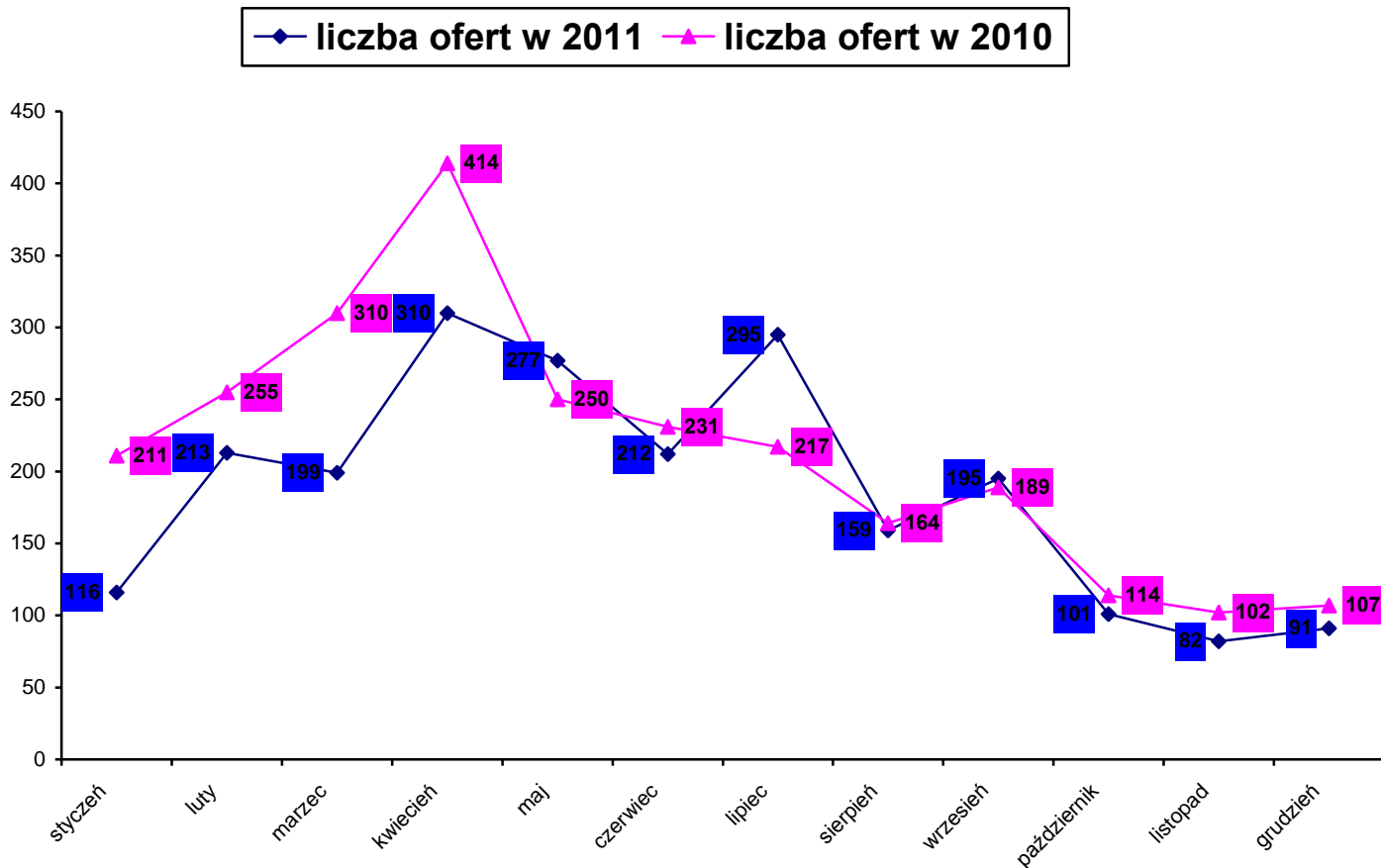
Liczba ofert pracy w latach 2006 - 2011

Z powyższego wykresu wynika, iż względem 2010 roku pośrednicy pracy przyjęli o 297 ofert pracy mniej. Natomiast porównując do 2009 r. liczba ta wzrosła o 163 oferty.

Poniższy wykres obrazuje natomiast jak wyglądał napływ ofert pracy w poszczególnych miesiącach w latach 2010 i 2011. Oferty wpływały nieregularnie, najwięcej ich było w miesiącu

kwietniu – aż 310, w dalszej kolejności w lipcu – 295 ofert pacy. Najmniej natomiast ofert pracy wpłynęło w miesiącu listopadzie – 82 oferty.

W 2011 roku sytuacja dotycząca napływu ofert pracy jest podobna do sytuacji z ubiegłego roku, bowiem w dwóch ostatnich latach (2010 – 2011) liczba ofert pracy w drugim półroczu zarówno w sektorze prywatnym i publicznym jest niższa niż w pierwszym półroczu.

W poniższej tabeli zamieszczono dane dotyczące liczby wszystkich ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Ełku w latach 2010 i 2011 z podziałem na oferty pracy z sektora prywatnego i z sektora publicznego. W ubiegłym roku do urzędu wpłynęło 2547 ofert pracy.

Okresy	Oferty pracy w 2011 r.			
	ogółem	przyrost / spadek w odniesieniu do półrocza / roku 2010	z tego	
			z sektora prywatnego	z sektora publicznego
2011 r.	2250	-297	1766	484
I półrocze	1327	-327	1011	316
II półrocze	923	30	755	168

Główną pozycję w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiły przede wszystkim oferty pracy subsydiowanej. W drugim półroczu 2011 r. z inicjatywy urzędu utworzonych zostało 371 miejsc pracy subsydiowanej, tj. o 290 miejsc mniej niż w pierwszym półroczu 2011 r. Duża część ofert w 2011 roku dotyczyła prac sezonowych – 542 oferty.

Analiza ofert według grup zawodowych wskazuje, że aż 67,4 % wszystkich ofert zaadresowanych było do bezrobotnych mających zawód zakwalifikowany do grup 5, 7 i 9, czyli do osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego.

Zestawienie ofert pracy według grup zawodowych w II półroczu 2010 i na koniec 2011

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
	1	2	3
0 Siły zbrojne	0	0	0
01 Oficerowie sił zbrojnych	0	0	0
03 Żołnierze szeregowi	-	0	0

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2	16	14
• Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	1	1	0
• Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0	4	4
• Kierownicy do spraw produkcji i usług	1	8	7
• Kierownicy w branży hotelarskiej	0	3	3
2 Specjaliści	68	87	19
• Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3	11	8
• Specjaliści do spraw zdrowia	3	4	1
• Specjaliści nauczania i wychowania	34	22	-12
• Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	16	38	22
• Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych	0	2	2
• Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	12	10	-2
3 Technicy i inny średni personel	96	119	23
• Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	8	12	4
• Średni personel do spraw zdrowia	13	9	-4
• Średni personel do spraw biznesu i administracji	65	51	14
• Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	8	45	37
• Technicy informatycy	2	2	0

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
4 Pracownicy biurowi	124	231	107
• Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	94	151	57
• Pracownicy obsługi klienta	13	14	1
• Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	10	52	42
• Pozostali pracownicy obsługi biura	7	14	7
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	215	571	356
• Pracownicy usług osobistych	104	236	132
• Sprzedawcy i pokrewni	87	301	214
• Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	14	10	-4
• Pracownicy usług ochrony	10	24	14
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4	17	13
• Rolnicy produkcji towarowej	4	10	6
• Leśnicy i rybacy	0	6	6
• Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	1	1

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	156	518	362
• Robotnicy budowlani i pokrewni	66	315	249
• Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	42	54	12
• Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1	9	8
• Elektrycy i elektronicy	11	24	13
• Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	36	116	80
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	77	263	186
• Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	25	49	24
• Monterzy	13	96	83
• Kierowcy i operatorzy pojazdów	39	118	79
9 Pracownicy przy pracach prostych	151	428	277
• Pomoce domowe i sprzątaczk	20	71	51
• Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	3	11	8
• Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	71	256	185
• Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	30	33	3
• Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	27	57	30
Razem	893	2250	1357

Jak wynika z powyższej tabeli, aż 25,4 % wszystkich ofert pracy skierowanych było do pracowników usług osobistych i sprzedawców (grupa 5). Tylko z 15,5 % ogółu ofert mogli skorzystać bezrobotni posiadający zawody zakwalifikowane do 3 i 4 grupy, a więc na poziomie wykształcenia średniego. Najmniej ofert – 4,5 % skierowanych było do bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie (zawody z grupy 1 i 2).

Biorąc pod uwagę oferty pracy zgłoszone w 2011 roku według sekcji PKD to prawie 1/2 stanowią oferty z sektora budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; przetwórstwa przemysłowego, niewiele mniej z sektora administracji publicznej i obrony narodowej – 13,1 % tj. 289 ofert pracy.

Lp.	Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2011 r.
1.	Budownictwo	503
2.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, wylęczając motocykle	453
3.	Przetwórstwo przemysłowe	305
4.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	289
5.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	224
6.	Edukacja	78
7.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	61
8.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40

Poniżej przedstawiono ranking 10 zawodów, dla których w 2011 r. zgłoszono najwięcej ofert pracy:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy w 2011 r.
1.	515303	Robotnik gospodarczy	162
2.	931301	Robotnik budowlany	145
3.	411004	Technik prac biurowych	124
4.	522301	Sprzedawca	116
5.	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	90

6.	524902	Doradca klienta	83
7.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	57
8.	711404	Zbrojarz	54
9.	752206	Stolarz galanterii drzewnej	50
10.	931205	Robotnik drogowy	47

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pierwsze miejsce zajmują **robotnicy gospodarczy** 162 oferty i **robotnik budowlany** 145 ofert.

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy to kluczowe zadanie niniejszej analizy.

Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów to wskaźnik, dzięki któremu można dokonać pełniejszego rozpoznania sytuacji na lokalnym rynku pracy. Określa on bowiem udział średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw.:

- **zawodów „nadwyżkowych”**, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci proponowanych ofert pracy
- **zawodów „deficytowych”**, w których liczba bezrobotnych i poszukujących pracy nie zaspakaja potrzeb pracodawców, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami.

W celu ustalenia zawodów nadwyżkowych i deficytowych, występujących na rynku pracy powiatu ełckiego, posłużono się **wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k**

$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$ gdzie: $\bar{O}_I^k$ to średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w 2011 roku, przy

czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12}$

a $\bar{B}_I^k$ to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w 2011 roku,

przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12}$

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i – tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- a) $W_{n,l}^k < 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**, tj. te na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie
- b) $0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to **zawody zrównoważone**, tj. wykazujące równowagę na rynku pracy
- c) $W_{n,l}^k > 1,1$ to **zawody deficytowe**, tj. na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większy od 1,1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazuje, że zawody deficytowe w naszym powiecie pochodzą w większości z grup 7, 8 i 9. Wymienić tu należy 30 zawodów znaczących, w których wskaźnik intensywności przekraczał wielkość 1,5.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
232006	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000

244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	0,2500	0,0833	-01667	3,0000
262101	Archiwista	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
311104	Technik geodeta	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
334201	Sekretarz sądowy	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
411004	Technik prac biurowych	10,3333	5,4167	-4,9167	1,9077
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
515303	Robotnik gospodarczy	13,5000	7,6667	-5,8333	1,7609
523002	Kasjer handlowy	2,7500	0,4167	-2,3333	6,6000
524902	Doradca klienta	6,9167	0,5000	-6,4167	13,8333
524990	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	0,4167	0,1667	-0,2500	2,5000
611303	Ogrodnik	0,3333	0,0833	-0,2500	4,0000
711404	Zbrojarz	4,5000	0,6667	-3,8333	6,7500
711501	Cieśla	0,9167	0,2500	-0,6667	3,6667
711502	Cieśla szalunkowy	4,2500	1,7500	-2,5000	2,4286
711903	Monter rusztowań	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
712202	Głazurnik	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	2,6667	0,2500	-2,4167	10,6667
752206	Stolarz galanterii drzewnej	4,1667	1,0833	-3,0833	3,8462
752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
811105	Operator koparko – ładowarki	0,8333	0,2500	-0,5833	3,3333
815401	Operator maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
832202	Kierowca samochodu	2,1667	0,8333	-1,3333	2,6000

	dostawczego				
911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1,3333	0,4167	-0,9167	3,2000
912202	Operator myjni	0,5000	0,0833	-0,4167	6,0000
962105	Goniec	0,5833	0,2500	-0,3333	2,3333
962905	Szatniarz	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
962906	Woźny	1,4167	0,4167	-1,0000	3,4000
962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,2500	0,4167	-1,833	5,4000

Przeprowadzając powyższą analizę należy zwrócić uwagę na zawody, w których wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalny (MAX). Został on osiągnięty ponieważ w ewidencji osób bezrobotnych w PUP w Ełku, nie było w tym okresie zarejestrowanych osób posiadających zawód na który zgłoszono zapotrzebowanie wolnego miejsca pracy. W takim przypadku wpłynięcie nawet pojedynczej oferty pracy spowodowało ustawienie MAX wartości wskaźnika. Świadczy to o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo jest znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Potwierdza to sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie czyli brak możliwości zrealizowania oferty pracy. Dotyczy to 96 zawodów i specjalności, 10 z zawodów z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości i liczbą zgłoszonych ofert pracy przedstawia poniższa tabela.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
121101	Główny księgowy	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
215103	Inżynier elektryk	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
232001	Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	0,4167	0,0000	-0,4167	MAX

341202	Opiekun osoby starszej	2,1667	0,0000	-2,1667	MAX
441403	Technik archiwista	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
514203	Maniurzystka	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
713201	Lakiernik	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
721205	Spawacz metodą MIG	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
811104	Operator koparki	1,0833	0,0000	-1,0833	MAX
811110	Operator spycharki	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX

Analizując powyższe dane należy zaznaczyć, że na pewne oferty pracy mogą zgłaszać się osoby posiadające pokrewny lub inny zawód i podjąć pracę po wcześniejszym przeszkoleniu. Część ofert pracy dotyczących zawodów deficytowych wymaga od potencjalnych kandydatów do pracy oprócz odpowiedniego wykształcenia, stażu i doświadczenia. Takie wymogi formułowane są przez pracodawców. Należy również podkreślić fakt, że nie wszyscy pracodawcy poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy. Ponadto część osób posiadających wysokie kwalifikacje, na które istnieje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, poszukuje zatrudnienia na własną rękę.

W przypadku niektórych zawodów o jego deficytowości decydować może fakt, iż stosunkowo duża liczba zgłoszonych ofert pracy wynika z tego, iż pracodawcom z różnych powodów ciężko jest znaleźć odpowiednich kandydatów i swoje zapotrzebowanie regularnie powtarzają, dotyczy (np. zawodu sprzedawcy).

Z punktu widzenia równowagi na rynku pracy najlepsza sytuacja występuje wtedy, gdy wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że zawody te są **w równowadze**, a popyt na siłę roboczą równoważy się z podażą.

Badanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazało, że 26 zawodów zaliczyć należy do zawodów **zrównoważonych na rynku pracy**.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
132102	Kierownik do spraw kontroli jakości	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
214903	Inżynier automatyki i	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000

	robotyki				
216602	Grafik komputerowy multimediiów	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
216690	Pozostali projektanci grafiki i multimediiów	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
234190	Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
241390	Pozostali analitycy finansowi	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
242221	Specjalista do spraw organizacji i rozwoju transportu	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
252101	Administrator baz danych	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
324002	Techniki weterynarii	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
331203	Referent 9asystent) bankowości	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
334390	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	0,4167	0,4167	0,0000	1,0000
342310	Pracownik do spraw kultury fizycznej i sportu	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1,0000	0,9167	-0,0833	1,0909
412001	Sekretarka	0,9167	1,0000	0,0833	0,9167
522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,2500	0,2500	0,0000	1,0000
522390	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
524301	Akwizytor	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
722312	Szlifierz metali	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
732201	Drukarz	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
741103	Elektryk	0,5833	0,5833	0,0000	1,0000
752390	Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i	0,2500	0,2500	0,0000	1,0000

	pokrewni				
753202	Krojczy	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
754301	Brakarz wyrobów przemysłowych	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
821902	Monter mebli	0,2500	0,2500	0,0000	1,0000
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,0833	1,0000	-0,0833	1,0833

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytu (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
112017	Prezes	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
122102	Kierownik działu sprzedaży	0,2500	0,4167	0,1667	0,6000
143990	Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
242307	Specjalista do spraw kadr	0,5000	0,5833	0,0833	0,8571
251401	Programista aplikacji	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
264201	Dziennikarz	0,2500	0,4167	0,1667	0,6000
325101	Asystentka stomatologiczna	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
332101	Agent ubezpieczeniowy	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
411003	Pracownik kancelaryjny	0,2500	0,4167	0, 1667	0,6000
413101	Maszynistka	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000

422603	Rejestratorka medyczna	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
431101	Asystent do spraw księgowości	0,6667	1,3333	0,6667	0,5000
432103	Magazynier	2,9167	4,1667	1,2500	0,7000
441203	Listonosz	0,4167	0,7500	0,3333	0,5556
515203	Technik turystyki wiejskiej	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
524502	Sprzedawca w stacji paliw	0,2500	0,4167	0,1667	0,6000
711101	Konserwator budynków	0,5000	0,6667	0,1667	0,7500
712303	Tynkarz	1,0000	1,2500	0,2500	0,8000
712603	Monter instalacji gazowych	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,1667	0,2500	0,0833	0,6667
742117	Serwisant sprzętu komputerowego	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
814104	Wulkanizator	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
818204	Palacz kotłów centralnego ogrzewania gazowych	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
833101	Kierowca autobusu	0,3333	0,6667	0,33333	0,5000
911207	Sprzątaczką biurową	3,0833	4,8333	1,7500	0,6379
912103	Prasowaczka ręczna	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
931205	Robotnik drogowy	3,9167	5,0833	1,1667	0,7705
931301	Robotnik budowlany	12,0833	17,5833	5,5000	0,6872
932901	Konserwator części	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000

Nadwyżka wielu zawodów może wynikać z sezonowości charakteru prac np. robotnik budowlany.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu zawodów i specjalności jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relacje pomiędzy nimi.

Z powyższego wynika zatem, iż w ramach jednej grupy zawodowej mogą być zarówno zawody deficytowe, zrównoważone jak i nadwyżkowe (tak jak w grupie 7 czy 3). Trudno jest więc określić jakie grupy zawodowe są najbardziej narażone na brak zatrudnienia lub też odwrotnie wśród których grup najłatwiej jest znaleźć pracę.

Z przedstawionej analizy wynika również, że sytuacja na lokalnym rynku pracy pozostaje trudna i wśród zawodów utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Restrukturyzacja wielu sektorów gospodarczych spowodowała zapotrzebowanie na nowe zawody i potrzebę doskonalenia posiadanych już przez pracowników umiejętności. Intensywny postęp cywilizacji, rozwój nowoczesnych technologii oraz związane z tym procesem nowe metody pracy powodują zwiększenie naturalnej luki pomiędzy kwalifikacjami społeczeństwa, a wymaganiami gospodarki. Dotyczy to zwłaszcza kształcenia zawodowego, gdyż rozszerzenie wiedzy oraz podnoszenie kwalifikacji jest w niektórych zawodach codzienną koniecznością.

Należy jednak pamiętać, iż każda branża kształtuje własne wymagania – nie można więc stworzyć uniwersalnego profilu kwalifikacji, których posiadanie gwarantuje podjęcie zatrudnienia i zaspokojenia potrzeb współczesnych pracodawców. Niemniej można przyjąć, że występują kwalifikacje pomocne w większości zawodów na różnych stanowiskach. Należą do nich takie umiejętności jak obsługa komputera, prawo jazdy, znajomość języków obcych, które połączone z odpowiednimi cechami charakteru wpływają na pozytywną ocenę kandydata do pracy.

Omawiając zawody deficytowe i nadwyżkowe należy nadmienić, iż dane PUP w Ełku, które zostały wykorzystane do sporządzenia niniejszego raportu, nie do końca przedstawiają rzeczywisty obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Bowiem w zbiorach urzędu od lat figurują osoby bezrobotne legitymujące się różnymi zawodami, których jednak nie mogą wykonywać, m.in. ze względu na swój stan zdrowia. Poza tym część zawodów zaliczonych do deficytowych czy nadwyżkowych związana jest niewątpliwie z sezonowością ich wykonywania.

Podsumowanie

Kryzys gospodarczy Polski wywołał i wywołuje zasadnicze zmiany sytuacji na rynku pracy powiatu ełckiego. Dane za rok 2011 dowodzą, że powiat ełcki nadal charakteryzuje się wysoką liczbą bezrobotnych. O trudnej sytuacji na naszym rynku pracy świadczy także stopa bezrobocia, wg danych GUS na koniec grudnia 2011 roku kształtowała się ona na poziomie 24,8 %, i była prawie dwukrotnie wyższa niż w kraju (12,5 %.). O ile na dzień 31 grudnia 2010r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku było zarejestrowanych tylko 7793 osób bezrobotnych, to już w 2011 r. – 7906.

Wzrost bezrobocia w zasadzie nie zmienił jego obrazu i charakterystyki. Nadal utrzymują się niekorzystne cechy w strukturze bezrobocia, tj. niski poziom wykształcenia bezrobotnych oraz długotrwałe pozostawanie bez pracy. Około 32,5 % bezrobotnych, to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W końcu omawianego okresu zarejestrowanych było 2576 osób właśnie z takim wykształceniem.

Nadal jednym z najważniejszych problemów rynku pracy powiatu ełckiego jest bezrobocie ludzi młodych - 21 % zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby w wieku 18-25 lat, a prawie 69 % to osoby w wieku mobilnym.

W końcu grudnia 2011 r. w urzędzie pracy zarejestrowanych było 1647 bezrobotnych **w grupie wieku 18-24 lata**. Ich liczba w porównaniu z końcem grudnia 2010 spadła jedynie o 81 osób.

W końcu grudnia 2011 r. w urzędzie pracy zarejestrowanych było 1493 **osób oczekujących na pracę ponad 6 miesięcy**. W porównaniu do końca grudnia 2010 roku ich liczba zmalała o 26 osób. Zmalała też liczba bezrobotnych oczekujących na pracę do 1 miesiąca (o 121 osób).

Analiza pokazuje, że bezrobotny powiatu ełckiego to osoba : w wieku od 18 -34 lat (51% populacji), z wyuczonym zawodem (81,0%), zamieszkała w mieście (62,4%), bez wykształcenia średniego (56,5%), pozostająca bez pracy powyżej 6 miesięcy (53,8%) oraz kobieta (52,2%).

Grupami niezmiennie od lat plasującymi się na czołowym miejscu pod względem ilości rejestrujących się bezrobotnych są: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy- 23,2% populacji, technicy i średni personel -15,1% populacji oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 14,1% populacji.

Oprócz tych wielkich grup , istotny udział w strukturze zawodowej notuje się też w grupach : pracownicy przy pracach prostych- 9,1% ogółu, specjaliści - 7% ogółu i operatorzy i monterzy

maszyn i urządzeń – 5 % ogółu. Na przeciwnym biegunie znajduje się grupa –parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy o marginalnym znaczeniu w strukturze grup wielkich.

Analiza wykazuje, że spośród 6131 bezrobotnych poprzednio pracujących 42,7 % bezrobotnych dostarczają na rynek ełcki zakłady z czterech sekcji: przetwórstwa przemysłowego – 17,6%, handlu hurtowego i detalicznego – 10,9% , budownictwa – 9,2 % oraz administracji publicznej – 5 % .

W 2011 roku zwiększyła się rozpiętość pomiędzy liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, a napływem bezrobotnych. W okresie 6 miesięcy Urząd zarejestrował 4856 osoby bezrobotne, pracodawcy zgłosili w tym czasie 923 oferty pracy i aktywizacji zawodowej tj. o 404 oferty mniej niż w poprzednim czasokresie. Spośród 923 ofert pracy najczęściej pochodziło z budownictwa - 22,3%, handlu hurtowego i detalicznego - 20,1%, przetwórstwa przemysłowego – 12,8% oraz administracji publicznej i obrony narodowej - 9,9%. Z tych czterech branż liczba zgłoszonych ofert pracy stanowiła 65,1% wszystkich propozycji zatrudnieniowych.

Ze struktury pozyskanych ofert wynika, że aż 67,4 % wszystkich ofert zaadresowanych było do bezrobotnych mających zawód zakwalifikowany do grup 5, 7 i 9, czyli do osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego.

Zestawienie informacji o liczbie osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych z informacjami o liczbie wolnych miejsc pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych grup wskazuje, że w grupach w których odnotowuje się największe napływy bezrobotnych tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, czy pracownicy usług i sprzedawcy występuje także największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Udział w/w grup wielkich w liczbie bezrobotnych ogółem na koniec roku 2011 wyniósł odpowiednio 23,2% i 14,1% a udział w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy : 23% i 25,4%. Świadczyć to może o niedopasowaniu kwalifikacji posiadanych przez bezrobotnych w tych grupach do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawcę. W sumie dla bezrobotnych z trzech grup zawodowych: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług i sprzedawcy i pracownicy przy pracach prostych było aż 67,4% ogółu propozycji zatrudnieniowych.

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najczęściej ofert pracy znalazły się takie zawody jak: robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, technik prac biurowych,

sprzedawca, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, doradca klienta, kierowca samochodu ciężarowego, zbrojarz, stolarz galanterii drzewnej, robotnik drogowy.

Informacje dotyczące wolnych miejsc pracy zgłaszane do urzędu nie stanowią wszystkich ofert pracy jakie pojawiają się na rynku pracy powiatu ełckiego. Szacuje się, że zgłoszone oferty stanowią zaledwie 40% ofert istniejących na rynku. Z pewnością do urzędu nie trafiają informacje o wolnych miejscach pracy dla wysokiej klasy specjalistów, głównie ze względu na przekonanie, że zarejestrowani bezrobotni nie posiadają wystarczających kwalifikacji zawodowych, bądź ich umiejętności zdeaktualizowały się w wyniku długiego pozostawania bez pracy. Ponadto coraz większą rolę spełnia Internet, w którym zamieszczane są oferty pracy.

Liczba ofert pracy w okresie II półrocza(923) oraz liczba bezrobotnych na koniec grudnia (7906 osób) wskazują, że na terenie powiatu ełckiego występuje nadwyżka siły roboczej.

Analiza zawodów w okresie roku 2011 pokazuje, że najczęściej osób bezrobotnych rejestrujących się w tym okresie posiadało zawód: sprzedawcy - 505 osób. W pierwszej dziesiątce z nie co mniejszą liczebnością znaleźli się również: asystent ekonomiczny, murarz, krawiec, robotnik budowlany, kucharz, technik budownictwa, mechanik samochodów osobowych, technik rolnik.

Do grupy zawodów deficytowych, dla których w badanym okresie w naszym powiecie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych zaliczyć należy takie zawody jak: **pośrednik w obrocie nieruchomościami, sekretarz sądowy, nauczyciel przedmiotów zawodowych, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, szatniarz, stolarz galanterii drzewnej, operator koparko-ladowarki, robotnik gospodarczy, pozostali pracownicy przy pracach prostych, gdzie indziej niesklasyfikowani.**

Pod względem poziomu deficytu siły roboczej na trzech pierwszych miejscach uplasowały się takie zawody jak: **doradca klienta, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych oraz zbrojarz.** W tych zawodach wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalnie najwyższy. Świadczyć to może o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Wśród zawodów o wysokim poziomie tego wskaźnika wymienić trzeba także: **głównego księgowego, inżyniera elektryka, nauczyciela/instruktora praktycznej nauki zawodu,**

technika archiwistę, manikurzystkę, lakiernika, operatora koparki oraz operatora sycharki.

W rankingu zawodów nadwyżkowych czołowe miejsca zajmują : **tynkarz, spec. do spraw kadr, magazynier, konserwator budynków, robotnik drogowy, listonosz, sprzątaczką biurowa, robotnik budowlany, sprzedawca w stacji paliw, dziennikarz, asystentka stomatologiczna, pracownik kancelaryjny.** Nadwyżka w niektórych zawodach może wynikać z sezonowości charakteru wykonywanych prac np. robotnik budowlany.

W grupie zawodów zrównoważonych, w których występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu, najwyższymi wskaźnikami równowagi charakteryzowały się takie zawody jak: **kierownik ds. kontroli jakości, inżynier automatyki i robotyki, grafik komputerowy, pozostali projektanci grafiki i multimediiów, pozostali nauczyciele szkół podstawowych, pozostali analitycy finansowi, technik weterynarii, referent bankowości, pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, pozostali pracownicy obsługi biurowej, sprzedawca w branży przemysłowej, akwizytor, szlifierz metali, drukarz, elektryk, pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni, kierowca operator wózków jezdniowych.**

Z przedstawionej analizy wynika, że sytuacja na lokalnym rynku pracy pozostaje trudna i a wśród zawodów bezrobotnych utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Restrukturyzacja wielu sektorów gospodarczych spowodowała zapotrzebowanie na nowe zawody i potrzebę doskonalenia posiadanych już przez pracowników umiejętności. Intensywny postęp cywilizacji, rozwój nowoczesnych technologii oraz związane z tym procesem nowe metody pracy powodują zwiększenie naturalnej luki pomiędzy kwalifikacjami społeczeństwa, a wymaganiami gospodarki. Dotyczy to zwłaszcza kształcenia zawodowego, gdyż rozszerzenie wiedzy oraz podnoszenie kwalifikacji jest w niektórych zawodach codzienną koniecznością.

Należy jednak pamiętać, iż każda branża kształtuje własne wymagania – nie można więc stworzyć uniwersalnego profilu kwalifikacji, których posiadanie gwarantuje podjęcie zatrudnienia i zaspokojenia potrzeb współczesnych pracodawców. Niemniej można przyjąć, że występują kwalifikacje pomocne w większości zawodów na różnych stanowiskach. Należą do nich takie umiejętności jak **obsługa komputera, prawo jazdy, znajomość języków obcych,**

które połączone z odpowiednimi cechami charakteru wpływają na pozytywną ocenę kandydata do pracy.

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala dostrzec tendencje jakie występują na obszarze rynku pracy w powiecie ełckim. Wyniki monitoringu opisują aktualną sytuację na rynku pracy, ale nie posiadają elementów szczegółowej prognozy. Mają charakter diagnostyczny, a więc dla potrzeb edukacji mogą być niewystarczające.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie aktualnych potrzeb rynku pracy. Należy jednak pamiętać, że skupiają się one nie tylko na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach doszkalających, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, tj. planowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Częstym zjawiskiem jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami stają się zatem przede wszystkim:

- jakościowy rozwój zasobów ludzkich;
- rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i poradnictwa zawodowego;
- prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a profilem oferty dydaktycznej,
- rozwijanie i wspomaganie sektora usług,
- wspomaganie samozatrudnienia,
- wyrównywanie szans kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób w podeszłym wieku,
- kreowanie i prowadzenie lokalnej polityki przeciwdziałania bezrobociu,
- monitorowanie potrzeb pracodawców w zakresie zasobów ludzkich skoordynowane z systemem edukacji.

Reasumując podkreślić należy fakt, że przeprowadzona analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie w pełni odzwierciedla rzeczywistą sytuację na rynku pracy. Odnosi się jedynie do bezrobocia rejestrowanego, obejmuje oferty pracy zgłaszane tylko do powiatowego urzędu pracy, a pracodawcy korzystają z różnych źródeł pozyskiwania pracowników. Dlatego też nie może być jedynym źródłem pomocnym przy określaniu kierunków kształcenia zawodowego

czy szkoleń. Szczegółowe wnioski dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2011 rok będzie można sformułować dopiero po opracowaniu drugiej części raportu tzw. prognostycznej, w oparciu o wyniki badań z popytu na pracę oraz badania o absolwentach szkół wyższych. Wynika to z definicji monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, który należy rozumieć jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

Opracowała:

Izabela Korenkiewicz